

Jana Říhová, Sňatek Adama II. z Hradce a Kateřiny z Montfortu, České Budějovice 2016, 80 s. (Bakalářská práce Historického ústavu Filozofické fakulty JU v Českých Budějovicích)

Posudek vedoucího bakalářské práce

Oživený badatelský zájem o nadnárodní sňatkové aliance české šlechty ve druhé polovině 16. a počátkem 17. století souvisí nejen se žádoucí interpretací českých dějin v kontextu středoevropské monarchie pod vládou Habsburků, ale umožňuje pronikat k širše pojatým sebeprezentačním strategiím urozených osob a jejich myšlenkovým světům. Tomu odpovídají metodologické přístupy nových politických a kulturních dějin, zvláště pak symbolická komunikace. Těchto obecných východisek si byla Jana Říhová dobře vědoma, když promýšlela zvolené téma, hledala cesty k jeho uchopení a především k interpretaci zjištěných poznatků s ohledem na identitu hlavního protagonisty.

Přestože sňatek Adama II. z Hradce a Kateřiny z Montfortu nezůstal stranou pozornosti historiků, byl s ohledem na mezerovitě dochovanou pramennou základnu nahlížen neúplnou optikou. Autorka věnovala značné úsilí, aby se kriticky vypořádala nejen s dosavadními poznatky literatury pojednávající o posledních pánech z Hradce, zvláště pak o sňatku Adama II., ale důkladně se seznámila především s novějšími pracemi o sociálních, kulturních a politických dějinách české šlechty na počátku novověku. To jí umožnilo zasadit zvolené téma do odpovídajícího interpretačního kontextu, kam ústrojně zařadila průběh svatebních rituálů. Z hlediska heuristického ukotvení posuzované práce je třeba přivítat, že Jana Říhová se neomezila pouze na výklad několika známých pramenů, které byly navíc většinou vydány ve starších i novějších edicích, ale zaměřila svou interpretační pozornost rovněž na obsah badatelsky zatím nevyužitých latinsky psaných svatebních básní Tomáše Mítise z Limuz, Pavla Lucína a Johanna Mathesia.

Předností dobře promyšlené kompozice bakalářské práce je skutečnost, že autorka dokázala mezerovitost pramenů vhodně překlenout začleněním očekávaných, tedy obecných, souvislostí. Její další klad souvisí s tím, že Jana Říhová si umí klást výstižné badatelské otázky, a to se znalostí šlechtického diskursu, dobových náboženských, politických a kulturních souvislostí. To prokázala zvláště ve výkladu o reprezentační funkci svatební slavnosti, jejíž náklady posuzovala s ohledem na rostoucí míru zadlužení Adama II. z Hradce.

Jazyk Jany Říhové není jednoduchý, je vidět, že píše pomalu, s rozmyslem, dobře váží výrazové prostředky, promýšlí skladbu vět. Pokud zůstaly v textu nedůslednosti, tak jde pouze

o formální přehlédnutí, nesjednocenou grafiku a drobné překlepy (např. na s. 15-19, 22, 28, 30, 42, 49).

Z představených obsahových výsledků je třeba zvláště ocenit interpretaci svatebních básní, která vyžadovala od autorky velmi dobré znalosti dobového šlechtického diskursu a symbolických poselství obsažených v gratulačních textech pozdního humanismu. Jejich interpretace potvrdila a rozšířila poznatky o konkrétních hodnotách myšlenkových světů renesančních šlechticů. Bez povšimnutí nemohu ponechat lehce ironickou poznámku autorky práce na s. 68, kde se řečnickou otázkou ptá, zda není třeba mírnit některá tvrzení Josefa Janáčka z Žen české renesance, kde souhrnně psal o jejich podřadné roli v tehdejší společnosti. Právě tento obecnější moment by mohla Jana Říhová blíže rozvést při obhajobě své práce.

Autorka předložila metodologicky a heuristicky velmi dobře ukotvenou bakalářskou práci, která v interpretační rovině shrnuje a podstatně rozšiřuje poznatky o nadnárodní šlechtické alianci Adama II. z Hradce a Kateřiny z Montfortu v náboženském, politickém a kulturním kontextu. Tím si vytvořila odrazový můstek ke svému dalšímu bádání o každodenním životě nové hradecké paní a její roli ve společnosti rezidenčního města pánů zlaté pětিলisté růže. Bakalářskou práci Jany Říhové proto doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat stupněm

výborně.

České Budějovice 31. května 2016

prof. PhDr. Václav Bůžek, CSc.